Het dossier van

Roman over gokken en drugs: 'onze grootste vijand heet hebzucht'

Clyde R. Lo A Njoe tijdens een eerdere presentatie bij In de Knipscheer. FOTO ARCHIEF

„Laat je nooit verleiden om de laatste bladzij te lezen als je halverwege het boek bent. Volg de verteller in zijn verhaal. Die schreef die boeiende gebeurtenissen pertinent niet met de bedoeling om het einde te kennen nog vóór je weet waar het werkelijk om gaat."(Clyde R. Lo A Njoe: Het dossier van de drakendoder 2020, p. 135.)

DOOR WIM RUTGERS

Er zijn auteurs die een heel oeuvre bij elkaar schrijven als variatie op een centraal thema dat het ethos van hun poëtica in variaties verwoordt. Er zijn ook auteurs die in hun schrijverscarrière steeds nieuwe uitdagingen zoeken naar verscheidenheid. Clyde R. Lo A Njoe (Aruba 1948) behoort tot de tweede groep in zijn beeldende kunst en zijn schrijverschap als dichter en auteur van inmiddels drie dikke romans, met een grote verscheidenheid naar inhoud, thematiek, personages, ruimte en tijd. Het romandebuut 'Parelmoerpoeder' (2016) voerde de lezer naar de Tweede Wereldoorlog in Europa met collaboratie, verzet, 'stille helden' en een grijs tussengebied omtrent 'goed' óf 'fout'. 'Mallura' (2018) nam de lezer mee naar het Caribisch gebied en de VS op een ontdekkingstocht naar de werkelijke oorzaak van het overlijden van de beroemde Amerikaanse schrijver Edgar Allan Poe (1809-1849). In het derde, recent verschenen 'Het dossier van de drakendoder' (2020) lezen we over de alomtegenwoordige in alle maatschappelijke regionen doorgedrongen wereld van gokken en drugs in de onder- en bovenwereld van Hongkong, in de jaren tachtig, een decennium aan de vooravond van de overname van de Britse kolonie door China.

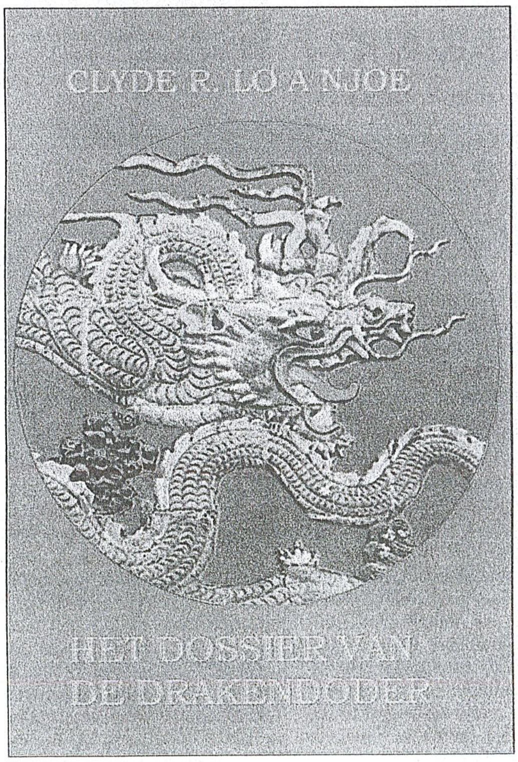

De omslag van het boek.

Hongkong

Hoofdpersoon in 'Het dossier van de drakendoder' is Wong Chiao Xie, telg van een familie die in het verhaal al in het derde geslacht nauw betrokken is bij de georganiseerde misdaad van de 14K 'tong' of 'triade'. Zijn grootvader was als medewerker bij het kantoor van 'Accijnzen en Inklaringen' betrokken bij corruptieve praktijken, zijn vader werd slachtoffer van een mislukt drugstransport. Voor de verweesde jongen wordt door de organisatie gezorgd door hem bij een kinderloos echtpaar, Man Lai en Lin Fong, onder te brengen, maar met het doel om - zodra hij volwassen is - in de organisatie te worden gebruikt. Zo groeit Chiao Xie vanaf zijn kleutertijd op in een parallelle wereld in de onderaardse gangen van de stad, die 'kathedraal van duisternis met catacomben van wanhoop' (12) en ver verwijderd van de wereld daarboven en daarbuiten. De 14K is een keiharde, meedogenloze organisatie ten opzichte van tegenstanders, maar zorgt voor de eigen clanleden.

Hij krijgt zijn initiatie, zodra hij volwassen is, met de opdracht de gevreesde concurrent Yin Ying Khan uit het misdaadcircuit dood te schieten; hij wordt nu 'sai-lo', jonge broer, genoemd en rommelt steeds dieper de organisatie in via regionale drugstransporten. Chiao Xie wordt 'manager' van een beruchte goktent. Hij wordt verdacht van de moord op de grondspeculant Wong Fook en moet onderduiken. Deze verdenking zal hem nog lang achtervolgen.

Amsterdam

Op een derde deel van het verhaal krijgt Chiao Xie de opdracht een groot transport van acht kilo zuivere heroïne te smokkelen naar Amsterdam, de stad van gokken, illegaliteit en drugscriminaliteit. Hier verdwijnt Chiao Xie tijdelijk uit zicht en maken we kennis met de Algerijn Mesut Dabouanni, een nogal onnozele jongeman die een veilig bestaan in zijn land inruilt voor een hachelijk avontuur in Amsterdam. Hij krijgt als illegaal via een Tunesiër, de geslepen Mocef, een baantje als bell boy in een hotel, waar hij na verloop van tijd door de conciërge betrokken wordt als 'mula' om heroïne vanuit een Chinees restaurant bij 'dealende' klanten in het hotel te bezorgen, wat hem veel extra geld oplevert. Zijn foute vriend Mocef haalt hem vervolgens over het gespaarde geld te gebruiken als geldwoekeraar met 'een kwartje voor een gulden' als tarief.

Als Chiao Xie zijn acht kilo moet zien kwijt te raken, kruist zich halverwege het verhaal de misdaadwereld van Azië met Afrika in Amsterdam: „Zo werd het eerste contact gelegd tussen de Chinezen en de Noord-Afrikanen." (258) De Chinese Chiao Xie, geassisteerd door A Kao, verkoopt vier kilo van zijn voorraad aan de Noord-Afrikanen Mocef en Mesut. De laatste levert aan een Libanees die direct daarop naar Schiphol vertrekt. Het geld stroomt binnen, maar 'onze grootste vijand heet Hebzucht'. (252) De eerste deal van vier kilo lukt, maar de tweede deal gaat helemaal mis: A Kao wordt met al het geld van de deal op straat doodgeschoten. Door wie? Mocef gaat er met de drugs en het geld vandoor en vlucht naar Marseille, op weg naar Tunesië.

De drugsmisdaad loont niet en verslindt haar eigen mensen, met haar mondiale tentakels, want nagenoeg alle bij de drugsdeal betrokkenen leggen het loodje: A Kao (door roofmoord)

de drakendoder

en Mesut (door een 'vergismoord') in Amsterdam, Mocef (eveneens door roofmoord) in Marseille. Of ze komen in de gevangenis terecht: Chiao Xie in Haarlem, de Libanese opkoper in de Verenigde Staten. Het ingewikkelde proces tegen Chiao Xie krijgt als titel 'het drakendodersdossier'.

Chiao Xie krijgt twaalf jaar gevangenisstraf waarvan hij er zes zal uitzitten, waarna hij naar Hongkong wordt uitgeleverd. Die zes jaren lang heeft een Nederlandse, jonge vrouw, Liesbeth, hem trouw elke twee weken in de gevangenis bezocht. Zij hebben elkaar ontmoet in een manege. Ze zal hem zelfs in Hongkong gaan opzoeken; hun relatie heeft Chiao Xie's gevangenschap overleefd. Ze bereiden zich voor op een gezamenlijke toekomst.

De drugsmisdaad loont niet en verslindt haar eigen mensen. Op de foto Amsterdam in 2014, toen toeristen gewaarschuwd werden voor 'verkeerde drugs'.

Hongkong

Na al die jaren in Nederland wordt Chiao Xie in Hongkong nog altijd verdacht van de moord op Wong Fook. Hij wordt zwaar verhoord, maar omdat de autoriteiten niets kunnen bewijzen wordt hij 'met een beetje hulp' vrijgelaten. Hij gaat naar het boerderijtje dat hij van zijn overleden grootvader op Lantau Island heeft geërfd. Liesbeth en Chiao Xie maken telefonisch plannen om elkaar daar te ontmoeten.

Chiao Xie bereidt haar aanstaande komst voor door het bedrijf helemaal te renoveren en door twee paarden te kopen, immers hun beider liefhebberij. Dan gebeurt het ongeluk dat Chiau Xie wordt doodgetrapt door een van de paarden. Liesbeth zal desondanks toch komen. Chiao Xie wordt begraven in een zwarte koets met zes paarden, zoals hij dat exact honderd pagina's eerder al had gezien in een angstdroom. Liesbeth erft alle bezit van Chiao Xie maar doneert dit aan zijn pleegouders Man Lay en Lin Fong en charitatieve doelen. Zo eindigt een gewelddadig verhaal van geldzucht, gokken, drugs en dood in pais en vree.

Verteller

In het verhaal heeft een alwetende verteller de teugels tot in detail strak in handen, zowel in beschouwende delen, die veel achtergrondinformatie over Hongkong en Amsterdam bevatten, als in de passages over de ondergrondse organisaties en de politie als bestrijder daarvan. De verteller doet daarvan uitvoerig verslag als alwetende toeschouwer, maar kan zich bij tijd en wijle toch niet bedwingen een eigen morele beoordeling aan het verslag toe te voegen: „In één opzicht is er geen verschil tussen Mesut en Xuiao Xie. Beiden beschouwen hun inferieure handel als de gewoonste zaak van de wereld. Geen moment dat ze zich afvragen wat de gevolgen zijn van hun handel en koopwaar. (...) De Hongkong-Chinees was (..) ondanks zijn normaal uiterlijk en gedrag, een door de wol geverfde professional, gepokt en gemazeld door én voor het milieu, waarin alleen de sterksten het redden en het overleven op zich als een voorrecht moest worden beschouwd." (276)

Aan elk van de elf hoofdstukken gaat een diversiteit van motto's vooraf die een aparte studie waard zijn. Het hechtdoortimmerde verhaal biedt tal van gegevens rond een internationale 'war on drugs' in Hongkong, Amsterdam en de Verenigde Staten, waar onderwereld en bovenwereld elkaar raken en soms met elkaar verweven zijn. Dat biedt het verhaal een ritmiek die de aandacht van de lezer vasthoudt. Dat wordt versterkt door flashbacks en flashforwards, door sprongen in tijd en plaats, cliffhangers, intertekstuele verwijzingen en een geheimzinnige regiefiguur op de achtergrond die op essentiële momenten steeds weer opduikt.

Door het hele verhaal heen blijkt Chiao Xie's grote bewondering en liefde voor raspaarden, een liefde die hij deelt met de Nederlandse Liesbeth. Samen willen ze een toekomst opbouwen. Maar juist die paardenliefde wordt zijn ondergang en dood. Chiao Xie die vanaf zijn jeugd onvermijdelijk voorbestemd was in het georganiseerde misdaadcircuit terecht te komen, kon daaraan niet ontsnappen: de boef krijgt geen kans een heilige te worden.

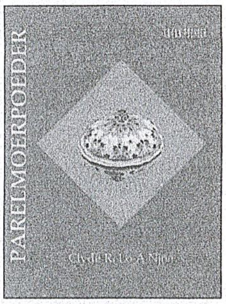

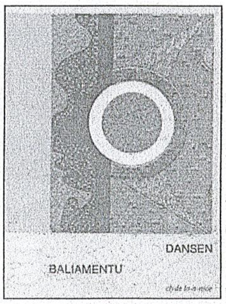

Eerder verschenen boeken van de hier besproken auteur.

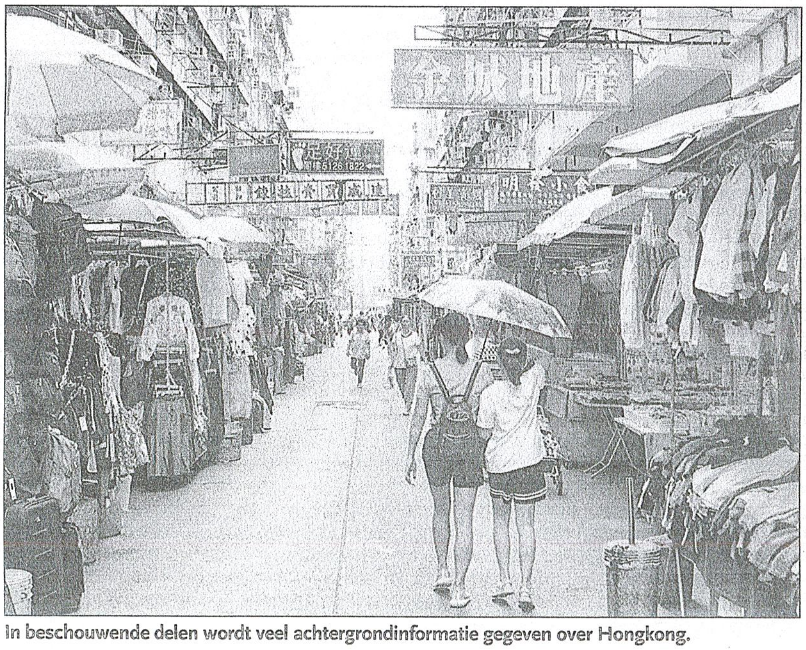

In beschouwende delen wordt veel achtergrondinformatie gegeven over Hongkong.

Clyde R. Lo A Njoe: Het dossier van de drakendoder
Haarlem: In de Knipscheer 2020
535 pagina's
ISBN 978 90 6265 770 4
www.indeknipscheer.com